

Ó POĀĀSĀ• A JMENINĀ•CH 31. TĀ•DNE

ĀĀEtrtek, 02 srpen 2007

Meteorologie je vĀ›da. NĀ›kdy mi pĀ™ipomíná spíš takové to luštĀ›ní budoucnosti z kávové sedliny. Vám ne? Prozradím vám tajemství, jak to dĀ›lají meteorologové na druhém konci svĀ›ta: Indiáni pĀ™ijdou za šamanem zeptat se, jestli bude tuhá zima. Šaman rozhodí kamínky, podívá se na nĀ› a Ā™ekne: “Nevím, Velký Manitou miĀ•í. Ale pro jistotu štípejte dĀ™iví.”

Tak indiáni odejdou, štípají dĀ™iví, ale za týden se pĀ™ijdou zeptat znova. Šaman tedy rozhodí kamínky, kouká na nĀ› a povídá: "Nevím, Velký Manitou stále miĀ•í. Ale pro jistotu štípejte dĀ™iví." Indiáni zase odejdou a štípa dĀ™iví, ale šaman, aby neztratil autoritu se jde zeptat na nejbliší meteorologickou stanicí, jaká ta zima bude. A tam mu odpoví: "My nevíme, ale asi poĀ™ádnĀ› tuhá. Indiáni uĀ™ Ā™náct dní štípají dĀ™iví." Gustav (2. 8.) severský pĀ›vod; je to slavné jméno mnoha švédských králĀ™. PĀ›vodnĀ› znĀ›lo Gotstaver - a znamenalo opora (sloup) GótĀ™. Kdo jinak se tak mohl jmenovat - neĀ™ králové. Zcela nejslavnĀ›jší byl Gustav I. Vasa (Gustav Eriksson Vasa - Ā™il v r. 1496-1560). Švédové jsou na nĀ›j i na jeho rod patĀ™iĀ™nĀ› hrdi a mají proĀ™. Byl velice moudrý, neobyĀ™ejnĀ› vzdĀ›laný; s jeho nástupem na trĀ™n pronikla do zemĀ› reformace. ZaslouĀ™il se o výstavbu mĀ›st, stavby silnic, rozvoj Ā™emesel, zemĀ›dĀ›lství a školství. Jeho vnuk Gustav Adolf II. nastoupil na trĀ™n v r. 1611, byl obratný politik i vojevĀ›dce a díky vyjednávání a výbojĀ™m se mu podařilo znaĀ™nĀ› rozšíĀ™it švédské území a vliv. Jeho vítĀ›zné taĀ™ení Evropou zastavil aĀ™ Albrecht z Valdštejna. Jméno Gustav pak pĀ™echázelo na další švédské dynastie. Slavných nositelĀ™ tohoto jména by se našlo dost - krom švédských králĀ™ bychom mohli zmínit Gustava Flauberta, francouzského spisovatele, Gustava Hamela - propagátora aviatiky, Gustava Klimta - slavného rakouského malíĀ™e, sportovec Gustav Adolf Schurr, nĀ›mecký cyklista, který nĀ›kolikrát zvítĀ›zil v závodĀ› Praha-Berlín-Waršava, Gustav Bubník, slavný hokejista, Gustav Mahler, hudební skladatel - a nakonec mĀ™Ā™eme jmenovat pĀ›vodnĀ› bratislavského kavárenského povaleĀ™e, následnĀ› politického vĀ›znĀ› a nakonec - jak uĀ™ je v této zemi zvykem - presidenta republiky – koho? No pĀ™eci Gustava Husáka. Krom toho, Ā™e uĀ™ neumĀ›l poĀ™ádnĀ› slovensky ještĀ› neĀ™sky, takĀ™e hovořil skuteĀ™nĀ› neskuteĀ™ným jazykem, kolovalo o nĀ›m moĀ™ná víc anekdot, neĀ™ o Františku Josefu I. - a to je co Ā™íct. Miluše (3. 8.) Jazykozpytci se pĀ™ou, zda jde o domáckou formu jména Miloslava (Ā™ili Ā™ena, dívka - slavná svou milostí, roztomilostí, láskou), nebo jméno vytvořené ze základu mil- tedy milá, milovaná. Jiní se domnívají, Ā™e jde od Ā™eský pĀ™eklad latinského jména Amata, Ā™i francouzského Aimée. AĀ™ uĀ™ je to jak chce, Milušky a Milunky a Míly byly dívky a Ā™eny milé naším srdcím a je tomu tak i nadále. Miluší je u nás asi Ā™yĀ™i a pĀ™ tisíce; mezi nimi mĀ™Ā™eme jmenovat hereĀ™ku Miluši Šplechtovou a zpĀ›vaĀ™ku Miluši Voborníkovou. Je to moc hezké Ā™eské jméno, tĀ™eba zas pĀ™ijde do módy a Milušek nám pĀ™ibude.

Dominik (4. 8.) má jméno odvozeno od latinského slova Dominus - tedy "Pán". Je tedy pánĀ›v, patĀ™í pánovi. Vlna jeho popularity se vzedmula v šedesátých a sedmdesátých letech, kdy Ā™ádová sestra Luc-Gabrielle (vl. Jménem Jeanie Deckers) z kláštera ve Fichermonu (Belgie), jinak zvaná Soeur Sourice, tedy Sestra úsmĀ›v (v USA ji znali jako The Singing Nun) nahrála a nazpívala roztomilou písniĀ™ku "Dominique-nique-nique" (u nás ji nazpívala zpĀ›vaĀ™ka Judita Ā™EĀ™ovská jako „Dominiku-niku-niku, ty jsi sám jak poustevník, já hĀ™išnou duši mám...) pamĀ›tníci jistĀ› nezapomnĀ›li... NicménĀ› nyní opĀ›t po létech jeho oblíbenost zaĀ™ala strmĀ› stoupat, a svĀ›te div se - díky Ā™eskému hokejistovi Dominiku Haškovi, jehoĀ™ sláva je celosvĀ›tová. Dokonce prý se po nĀ›m pojmenovávají dĀ›ti i v rovníkové Africe, kde se rozhodnĀ› hokej moc nehraje. Jo, svĀ›t je malej. Ten pĀ›vodní Dominik se narodil v roce 1170 ve ŠpanĀ›lsku a stal se zakladatelem a patronem Ā™ádu DominikánĀ™. Také pĀ™evzal záštitu nad cechem krejĀ™ích a lidé se k nĀ›mu obracejí i o pomoc pĀ™i krupobití. I slavných DominikĀ™ by se pár našlo. Krom jiĀ™ zmínĀ›ného Dominika Haška uveĀ™me slovenského spisovatele Dominika Tatarku, nebo Domenica Modugno – italského zpĀ›váka a hudebního skladatele (všichni známe jeho "Ciao, ciao bambino..." nebo "Volare, oho". Jinak „nedĀ›le“ se italsky Ā™ekne domenica a španĀ›lsky domingo - roztomilé, Ā™e? Kristián (5. 8.) … "Jen pro ten dnešní den, stojí za to Ā™ít..." Ach ano, všem se nám zaleskne slza v oku pĀ™i vzpomínce na neodolatelného OldĀ™icha Nového a jeho nezapomenutelný stejnojmenný film. Kristiánovo jméno je Ā™eckého pĀ›vodu a znamená kĀ™esĀ™an, neboli pokĀ™tĀ›ný. Je téĀ™ spojeno s autorem latinské svatováclavské legendy z desátého století. Jeho pĀ›vodní jméno znĀ›lo Strachkvas a byl prvním PĀ™emyslovcem, který se dal na dráhu duchovní. Stal se Ā™eholníkem a pĀ›sobil v Ā™eznĀ›, kde také sepsal své nejvĀ›tší dílo - Ā™ivot a umĀ™e Svatého Václava a jeho báby Svaté Ludmily. Mimochodem on sám se narodil v den smrti svatého Václava - tedy 28. zářmí a tento den je u nás téĀ™ státním svátkem. TakĀ™e se vlastnĀ› Ā™eholník Kristián - Strachkvas stal naším prvním doloĀ™eným kronikářem. Toto jméno je ve svĀ›tĀ› velmi oblíbeno. Jmenovalo se tak i nĀ›kolik dánských králĀ™ - ale také HANS CHRISTIAN ANDERSEN, krom nĀ›j bychom jmenovali napĀ™. malíĀ™e Christiana Schroedra, dále básníka Christiana Morgensterna - a matematikové Christiana Dopplera – známého rakouského matematika a fyzika.

OldĀ™iška (6. 8.) nebo také Ulrika. ObĀ› jména jsou Ā™enskými protĀ›jšky muĀ™ského jména OldĀ™ich, které vzniklo ze staronĀ›meckého Uodalrých - tedy bohatý panovník. Patronkou tohoto jména se stala velice zboĀ™ná OldĀ™iška Nischová, která se narodila 18. zářmí 1882 v nĀ›meckém Mittelbiberachu. Ve svých dvaadvaceti letech vstoupila do Ā™ádu Milosrdných sester Svatého kĀ™iĀ™e. Tvrdá práce a odĀ™ikání ji posléze umoĀ™ily, takĀ™e v r. 1913 zhubla na tuberkulózu. V roce 1987 ji papeĀ™ prohlásil za blahoslavenou. OldĀ™išek u nás uĀ™ moc není - jen asi Ā™yĀ™i a pĀ™ tisíce... ale rozhodnĀ› jim pĀ™ejeme všechno nejlepší k svĀtku, hodnĀ› štĀ›stí a lásky. Lada (7. 8.) má jméno velice starobylé. Ve starých slovanských jazycích znamenalo Lad - poĀ™ádek, téĀ™ dívku, nebo pannu, ale také manĀ™elku. Dokonce se toto slovo vyskytovalo v chaldejštinĀ› a lýkijštinĀ› a opĀ›t znamenalo paní, manĀ™elka. Další významy tohoto jména jsou podobné – v pohanském bájesloví se tak jmenovala bohynĀ› krásy, lásky a manĀ™elství, Lada byla téĀ™ druĀ™ka Perunova. Lada se téĀ™ jmenovala naše milovaná princezna se zlatou hvĀ›zdou na Ā™ele... hlavní pĀ™edstavitelka v jedné z našich nejoblíbenĀ›jších pohádek. Lad je u nás - bohuĀ™ - velmi málo. Snad toto hezké jméno zas jednou pĀ™ijde do módy, jeden nikdy neví, ale byla by škoda, kdybychom

o naše Lady pátmi. Mezi ty známé patří česká cyklistka Lada Kozlíková. Soběslav (8. 8.) má starobylé jméno slovanského pánovu, které bývalo velmi oblíbeno již za pátmyslovců, znamenalo "v sobě slávu" - je to tedy slovák, nesoucí důvěru v sebe, ve svou slávu. Jmenovali se tak například dva významní panovníci - Soběslav I. Soběslav II. Zvláště ten první se proslavil tím, že po vyhrané bitvě u Chlumce, kde porazil německou armádu vedenou římským králem Lotharem, se zachoval velice ušlechtilé. Lothara nepopravil, jak bylo zvykem, ale pátijal od něj v léno Čechy (o což mu vlastně pánvodně a Lothara velkomyslně propustil. Ten se pak - máje celou událost v paměti - Čechám a Čechům důsledně vyhýbal. Soběslav u nás také moc není. Za všechny jmenovala českého herce s krásným hlasem Soběslava Sejka. Jinak Soběslav se též jmenuje moc hezké městečko v Čechách. Takže Soběslavové, majíce slávu již v sobě, máte v sobě i radost - zvláště pak pátí oslavového svátku. Pátich